

Stendhal, „Crveno i crno. Kronika XIX. stoljeća“

Stendhal – začetnik realizma

Stendhal (Marie-Henry Bayle) nije svoja djela namijenio suvremenim čitateljima, nego onima za 50 godina, rekavši da piše tek za „malobrojne“ koji ga razumiju i za naraštaje koji će tek doći (jer oni će ga tek moći razumjeti, za razliku od njegovih suvremenika), te kaže: „Razumjet će me tek 1880“. Stendhal se smatra jednim od začetnika, odnosno preteča realizma. Naime, on je svoj roman Crveno i crno napisao 1830., dok npr. E.A. Poe, jedan od predstavnika romantizma, književnog pravca koji traje sve do 1850-ih, pa i do kraja stoljeća u fragmentima, svoju prvu zbirku pripovijedaka objavljuje tih istih 30-ih godina. Realizam, pak, okvirno započinje tek sredinom 19. st., što je 20 god. nakon objavljivanja Crvenog i crnog. Dakle, Stendhal je bio po mnogočemu inovativan i ispred svoga vremena (npr. psihološki je obradio svojeg junaka Juliena, dao mu je pravo izbora i mogućnost preuzimanja odgovornosti za vlastite postupke), a zbog toga, kako i sam kaže, bio je neshvaćen. Stendhal je, uz Balzaca i Merimea, romanopisac u modernom smislu riječi: on je tvorac klasičnog romana. S druge strane, u njegovim djelima očit je utjecaj klasicizma, a ni poetika romantizma nije mu bila nepoznata, iako se od razdoblja romantizma ogradio, smještajući se 50 godina u budućnost. Možemo reći da je taj roman sinteza triju različitih poetika: klasicizma, romantizma i realizma: Stil i jezik su još klasični, ljubavna fabula i nesvakodnevni likovi su romantički, dok je oštra i konkretna kritika francuskog društva u doba Restauracije već posve u duhu realizma.

Ono što je karakteristično za roman Crveno i crno, može se najjednostavnije nazvati bejlizam. Stendhal je stvorio čitav jedan sistem vrednosti, kojim je odredio svoj stav prema svetu i životu i osnovne principe svog komuniciranja sa drugima. Taj sistem je on sam nazvao bejlizam, termin koji je i u literaturi zadržan da bi se odredila struktura njegovog karaktera i njegov intelektualni i osjećajni sadržaj. Taj intelektualni i osjećajni sadržaj očigledan je duž cijelog romana, u kojemu glavni lik sebe i okolinu racionalizira, a potom se prepusti osjećajima koji uvjetuju njegove daljnje postupke i odluke. Julien je jedan od prvih književnih junaka koji ima vlastitu volju, koji preuzima odgovornost, koji ima i svijest o posljedicama i žarku želju za djelovanjem bez obzira na posljedice. Nadalje, bejlizam sadrži fino izdiferencirane komponente, koje se u potpunosti mogu prepoznati u romanu Crveno i crno. Neke od njih su: surova istina („istina, gorka istina“), lov za srećom (koji je glavna motivacija glavnog lika romana), Stendalov moral (moralnost je Stendhal najvjerojatnije preuzeo iz klasicizma, gdje su razum i kontrola tijela bili glavna kulturna i sociološka „zapovijed“), kult energije - Stendalov svet je u osnovi svet strasnih želja, a ideal mu je čovek pun energije. Njegove simpatije uvek idu ka snažnim i energičnim ličnostima, njegove su antipatije pokorni i rezignirani duhovi. Egotizam ili aktivni individualizam je kritički stav Stendala prema svom dobu, koji je utemeljen na moralnim kategorijama kao što su istina, energija, strast i ljubav, a koje je Stendal učinio osnovnim kriterijima za vrednovanje ljudi. Prema navedenim komponentama o svijetu i o sebi samome sudi i Julien.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com